וועטער:
אממייסטן קלאָר און קילער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

דאס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

זון אויפגאנג — 5.42.
זון אונטערגאנג — 7.12.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאָג

Vol. 21, No. 203, Tuesday Sept. 8, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג דינסטאג כו׳ אלול, תרצ״א.

NEW YORK PUBLIC LIBRARY SEP 15 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

וואס אויף דער וועלט קאָן פאַרלויפן

צוויי אידישע געשעפטסלייט וואָס האָבן „געשלאָגן" דעם קריזיס

צייטן זיינען שלעכט, און קוים זיי־נען אזוי זעלטן, ווי ברונימער אינ׳ם מדבר.

אבער גוטע געשעפטסלייט געפינען זיך אן עצה און זיי „שלאָגן דעם קריזיס", — אזוי ווי עס האבן געטאן די אבראהאמס קא. און די כאימסאן, דריי גורם קא. אין רייס־לייק, א שטעטל אין וויסקאנסין, לויט אן אויסשניט פון דעם זשורנאל "וויימענס וועיר", וואס איז צו אונז צוגעשיקט געווארן פון א לעזער.

די מעשה איז אזוי געווען:

די אבראהאמסאן קא. איז געשטאנען אין רייס־לייק פאר די לעצטע 13 יאר, און האט, ווי מען זאגט עס, געמאכט א לעבן.

האט די כאימסאן דריי גורם קא. דערזעען אז א איד מאכט א לעבן, האט זי דערפון געדרונגען, אז נאך א איד קאן שוין אויך מאכן א לעבן.

האט אזוי די כאימסאן דריי גורם קא. מיט איינציקע חדשים צוריק אוועק־געשטעלט זיך אין רייס־לייק, אין כדי צו קריגן די „ביזנעס" האט זי ארויס־געשטעלט אין שוי־פענסטער איין־דא־לארדיקע קלייד־לאדן צו 69 סענט.

האט אבראהאמסאן דערזעען אויבערן נאס וואו עס האלט, נעמט ער אן שטלעם ארויס דו זעלבע קלייד־לאדן צו 39 סענט.

נעמט כאימסאן צלייך אן פריישן זיינע קלייד־לאדן צו 29 סענט, אן אבראהאמסאן ענטפערט אים דערויף מיט 19 סענט.

איז כאימסאן געווארן בוגזו און קומט ארויס מיט 14 סענט. דאנט אב־ראהאמסאן, אז אים שלאגט מען ניט, אז ער קומט אראפ צו 7 סענט.

נעמט כאימסאן אן שטעלט ארויס 5 סענט, אן אבראהאמסאן ענטפערט מיט 1 סענט. — אז די הונדערטער כעגען וואס שטיין אין הויז, אז מען קוקט זיך צו צום פארצווייפלט נאלאדי־אטארן קאסף פון די צוויי אידישע קאנקורענטן, נעמט אויף די בשורה מיט א "הורא".

ווערט כאימסאן אן אויפגעקאכטער. — ער האט פיינט די "מאנקי ביזנעס"!

— און ער שרייט צום עולם: "א קליידל, פריי. ווער עס וויל קומט און נעמט!"

האט אבראהאמסאן דערזעען אז ס׳איז שלעכט אז זיין קאנקורענט נעמט ביי אים צו די „ביזנעס", שרייט ער צום עולם: "קליידלאך פריי, אין מיר ניכן צו א ניקל צו ווערן קליידיק!"

...מילא, דערביי איז עס שוין צוגעלייכן. ווייטער האט מען שוין ניט געקאנט גיין. ווייל אין עטלאכע מינוט צייט זיינען ביי ביידן ניט פארבליבן קיין קליידלאך, — מען האט זיי צעבאפט ווי מצה־וואסער.

אט אזוי, זעט איר, קאן מען נאך איינמיטן צייטן קריגן קונים און אראפ־ברינגען סחורה: "קאנקורענטן אין די נשמה פונ׳ם אנדער׳..."

* * *

דער קריזיס ביי די עסקימאסן

דער אלוועלטלאכער קריזיס האט דערגרייכט די ווייטע אלכעמ ענגנגן פון אמרקטער קריז, און די עסקימאסן פון קינג ווייליאם אינזל, ווערט גע־מאלדן זוכן, פונקט ווי דו ברויטשע רעגירונג, מיטלען, ווי צו לייזן זייער פינאנצייעלן קריזיס...

דער אמת איז, אז דער עסקימאס האט ניט קיין "מארגעדזש" אויף זיין "אנגל" (א ביידל געמאכט פון איין און שניי, אין וועלכער דער עסקימאס לעבט מיט זיין פאמיליע און מיט זיינע חינכן), און הירשן, בערן און פיש אין דא גענוג.

אבער די עסקימאסן נעיטיקן נוין אין א ביסל מזומן צו קויפן קולן פאר זיי־ערע ביזקס. און אזוי ווי דער מארק איז דיערע בערישע פעלן איז געפאלן, אז עס געקומען ביי זיי צו א פינאנצי־עלן קריזיס.

קומט איצט אז די ידיעה פון קינג ווייליאם אינזל, אז מען פאנגט דארטן איצט דורכפיר א באל, צו שאפן גנלט פאר א אריטש עסקימאסן.

אויפ׳ן פלאן צו שניידן ארבעטסלא־זיקייט שטעץ זיינען די עסקימאסן אפנים ניט נעפאלן...

* * *

„עק־דרייערס" קלוב

כידוע איז דער קריזיס אויך שטארק אין ענגלאנד, און אפשר נאך שטארקער ווי אין ארקטשיל קריזיס...

אבער די ענגלישע כלבים, באזונ־דערס די אריסטאקראטישע צווישן זיי, לעבן נאך איצט א נוטן טאג, — אפשר בעסער פונ׳ם דריי מיליאן ארבעטסלא־זע מענשן, נאנץ פשוט: זיי האבן ארס־טאקראטישע באלעבאטים, וואס האבן פרנסה אפילו ווען ס׳איז דא א קריזיס.

פון א בריוו וואס די צייטונג האט געקראגן פון לאנדאן, ענגלאנד, דער וויזן מיר זיך פון א גרויסער און פאר־צווייגטער ארגאניזאציע, וואס הייסט דער „עקדרייערס קלוב", לימיטער.

די ארגאניזאציע ציילט א מיטגלי־דערשאפט פון 500 טויזנט כלבים אין גרויס־בריטאניע אליין, און אין פאר־שפרייט, לויטן׳ קעפ, איבער 90 לענ־דער פון דער וועלט. איינשליסנדיק די פאראייניגטע שטאטן און קאנאדע, — אן אמת׳ער הינטישער אינטערנאציאנ־נאל...

די צוויי־פיסיקע אנפירער פונם קלוב צווישן וועלכע עס געפינען זיך פרינצן און אריסטאקראטן, באצוועקט, הייסט עס, צו זאגן זיך פאר׳ן וואוילזיין פון דער הינטישער משפחה.

און דער בריוו זאגט אונז אז די בשר־רה, און בעט עס אונז פאראפנטלאכן פאר׳ן וואוילזיין פון דער מעשהיים, — וואס מיר טוען טאקע דא. — אז דער נאלדענער מעדאל פונ׳ם "עק־דרייי־ערס קלוב" — א מין יעדלאכער "נאבל פריז", — איז דאס געווארן גע־וואדן פון "מיראס אף סעגר", א גרויס־סער כלב וואס באלאנגט ניט צו קיין אנדערן, ווי פרינץ דזשארדזש.

נו, דארפט איר זיך נאך זאגן?

ניי יוגאסלאווישע קאָנסטיטוציע גאַראַנטירט טאָלעראַנץ און גלייכע רעכט פאַר מינדערהייטן

גאַראַנטירט שוץ און אוטאָנאָמיע צו אַלע רעליגיעזע מינ־דערהייטן. — אַלע קריגן פּראָפּאָרציאָנעל זעלבע שטיצע פון רעגירונג.

(ספּעציעלע טעלעגראַמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

בעלגראד, יוגאסלאוויע, סעפּט. 8 גיעזע דינסטן אדער דעמאָנסטראַציע (איטא). — די נייע יוגאסלאווישע ווערט פאַרבאָטן לויט דער נייער קאָנ־קאנסטיטוציע פּראָקלאַמירט פון קעניג אלעקסאנדער נאכדעם ווי ער האט אָפּ־געשאפן די דיקטאטור אין לאנד שליסט אין די גאַראַנטיע פאר דער גלייכהייט פון אלע בירגער פאר׳ן געזעץ און פאר גלייכער שוץ פון אלע בירגער מצד דער מאכט.

די קאָנסטיטוציע גאַראַנטירט רעלי־גיעזע פרייהייט צו אלעמען, ווי אויך גלייכע בירגערלאכע און פאלעטישע רעכט. די פרייהייט פון רעליגיעזע פאר־בינדונגען און — אוטאָנאָמיע צו אלע אנערקענטע רעליגיעזע גרופּעס.

די קאָנסטיטוציע גאַראַנטירט אויך, אז אויף וויזל די רעגירונג וועט שטיצן מיט געלט די רעליגיעזע אינסטיטוציעס אין לאנד, דאַרף יעדע רעליגיעזע גרופּע קריגן פּראָפּאָרציאָנעל לויט איר צאָל א גלייכן חלק פון די פאנדז.

פאלעטישע אגיטאציע בעת די רעלי־

דריי דערטרונקען, 14 פאַרוואונ־דעט אין פאַרשיידענע עקסידענטן פאַר וואָך־ענד

צוויי פון די דערטרונקענע זיינען ווינניפּעגער. — ערנסטע אוטאָמאָביל עקסידענטן אויף מאָניטאָבער וועגן.

דער וואַרימער און לאנגער "וואָך־ענד" האט נעקאפּט דריי מענשלאכע לעבנס און אפּווייסקסטנס ארום 14 פאַרוואונדעטע אין ווינניפּעגער סכיבה.

עדוואַרד ליטל, 24 יאר, פון 87 אר־לינגטאן סטריט, איז בדרטרונקען אין וואַרן זונטאג ביינאַכט, ווען עס מיט מים העלגן האלץ זיינען געפאָרן אויף א שיפל אויף בוירד רייווער. ארום 20 מייל פון לאַק דו באנעי, און דאס שיפל האט זיך איבערגעקערט. מים האלץ איז מיט גרוים מי אריינגעראטעוועט גע־וואָרן.

לאַרימער האוואי, 21 יאר, פון 492 ענגעס עווע, האט זיך דערטרונקען מאַנטאָבא ביינאַכט באדנדיק זיך אין רעד־רייווער, ארום ליטל בריטעג.

דזשאָן ברינהאם, ארום 35 יאר, אן אריינגעלאָזענער פון דער היים פאר נייסטיק קראַנקע אין באנאנגען זעלבסט־

מאָרד, דערטרינקענדיק זיך אין רעד ריי־ווער ארום דעם סעלקירק פּאַרק, אין סעלקירק.

מר. און מרס. דזשיימס סקיד, פון 217 היל עווע, נאַרוואוד מיט זייערע דריי קינדער, זיינען פאַרוואונדעט גע־וואָרן, ווען דער אוטאָמאָביל אויף וועלכן זיי זיינען געפאָרן אין אריינגע־פאָרן אין א דרעש־מאַשין ניט וויים פון באסעשטער.

פינף זיינען פאַרוואונדעט געווארן ווען אן אוטאָמאָביל געטריבן פון ווי־ליאם סאַדערלענד, פון ווינניפּעג, האט זיך צוליב א "בלאָו אוט" איבערגעקערט ניט וויים פון דאפין.

עדוואַרד מילער און נאך דריי פּער־זאָן זיינען פאַרוואונדעט געווארן, ווען זייער אוטאָמאָביל איז אריינגעפאָרן אין לוין גראוט אויפ׳ן וועג פון ווינני־פּעג ביטש קיין ווינניפּעג, און האט זיך איבער געקערט נעכטן, ארום 5 נ.מ.

2,500 ווינניפּעגער אַרבעטסלאָזע קריגן גלייך אַרבעט

וועלן זיין באשעפטיקט אום 7 חדשים ביי „סוער" אַרבעט. — פעדעראַלע רעגירונג גיט צושטייער 50 פּראָצענט און פּראָווינציעלע — 25 פּראָצ.

אמוויניקסטנס 2,500 ווינניפּעגער ארבעטסלאָזע וועלן זיך באלד שטעלן ארבעטן לויט א ידיעה פון מאטאוא, אז די שטאט קאן זיך באלד נעמען פאר דער קאנסטרוקציע פון פיר הויפּט "סו־ער" פּראָיעקטן וואס וועלן קאסטן צו בויען ארום איין מיליאן און 200 טויז־זענט דאלאר. מען גלויבט, אז עס וועט דויערן ארום 200 טעג צו מאכן די דאָ־זיקע ארבעט.

חוץ די 2,500 ארבעטער וועלכע וועלן זיין דירעקט באשעפטיקט אין דער קאנסטרוקציע, וועט נאך א צאָל ארבעטסלאָזע באשעפטיקט ווערן אין דער פאַרבריצירונג פון די קאנקריט רערן. די דאָזיקע ארבעט וועט געמאכט ווערן אין ווינניפּעג, אזוי ווי די פלעגער פאר דער דאָזיקער ארבעט זיינען שוין אין דער דאָזיקער ארבעט.

צוגעגרייט געווארן מיט א צייט צוריק, וועט זיך די ארבעט אנפאנגען גאר אין־ניכן.

די פעדעראַלע רעגירונג איז אייני־שטימיק צו נעמען אויף זיך פופציק פּראָצענט פון דעם קאסט פון דער אר־בעט. און ווי א רעזולטאט פון א קאנ־פערענץ וואס איז אפּגעהאלטן געווארן שבת צווישן פרעמיער ברעקען און מע־יאר וועב, וועט דער באלאנס פון דעם קאסט געדעקט ווערן גלייך־אויף־גלייך פון דער פּראָווינץ און פון דער שטאט.

דער שטאט־ראט האט אנגענומען א רעזאָלוציע, אז פאַרהייראט מענער און עטאבלירט תושבים פון ווינניפּעג זאָלן זיין די ערשטע צו ווערן באשעפטיקט אין דער דאָזיקער ארבעט.

צפון בינע אין געפאר פון נייע שרעקלאכע פאַרפלייצונגען

שאנכאי, כינע, סעפּט. 8. — א נייע פאַרפלייצונג דראָעט איצט צפון כינע. וואו דער געלער טייך איז ווידער ארויס פון די בראָגן פאַרגיסנדיק גרויסע טיילן אין צפון האנאן. ארום 700 פּערזאָן, ווערט באריכטעט, זיינען דערטרונקען געווארן, 70 דערפער זיינען פאַרפלייצט געווארן און 20 טויזנט מענשן זיינען פאַרבליבן היימלאָז.

דער געלער טייך, ווערט באריכטעט, כער הויף, און דראָעט מיט טויט אין פאַרגיסונג צו גרויסע שטחים אין די פּראָווינצן פון האנאן און שאנטונג.

ביז איצט זיינען די כינעזישע אויטאָריטעטן אין די פאַרפלייצונגען דערטרונקען געווארן אמוויניקסטנס 350 טויזנט נפשות, און, ווי די רעגירונג שאצט אָפּ, זיינען 50 מיליאן נפשות אוועקגעשטעלט גע־ווארן פאר דער נעפאר פון הונגער טויט. דער נייער אומגליק פאַרשאַרפט נאך מער די שווערקייט פאַרשאַפן אין דער דאָזיקער לאנד.

ספּעציעלע סעסיע פון בריטישן פאַרלאַמענט עפנט זיך היינט בייטאָג

רעגירונג זיכער מיט א מערהייט פון 50 שטימען אין צו־טרוי אָפּשטימונג. — קענינג שניידט זיין געדאַלט און פריגן פון ווילס גיט א טשעק פון 50 טויזנט דאָל.

לאנדאן, סעפּט. 8.— די ספּעציעלע סעיע פון בריטישן פאַרלאַמענט עפנט זיך היינט ביי־טאג, און די ערשטע זאַך אויפ׳ן סדר־היום וועט זיין דער רעגי־רונגס פאַרלאַנג פאר א צוטרוי אָפּשטי־מונג. דער רעגירונג גלויבט, אז זי איז זיכער מיט א מערהייט פון אמוויי־ניקסטנס 50 שטימען.

דאָנערשטאָג וועט דער פינאַנ׳ס מי־ניסטער, פיליפּ סנאָודען, פאַרלייגן דער רעגירונגס עקאָנאָמיע בודזשעט. עס ווערן דערווארטעט נייע שטייערן אויף טיי, ביר, וויין, טאבאק, בראנדן און פעטראָל.

לאנדאן, סעפּט. 8. קענינ׳ס דזשאַרדזש האט אנאנסירט אין א בריוו צו פּרעמי־ער מאקדאָנאלד, אז ער האט באשלאסן צו רעדזיגירן זיין "צייוויל ליסט" (דעם עפענס נעהאלט, וואס ווערט גוטגע־הייסן פונ׳ם פאַרלאַמענט). אויף 50 טויזנט פונ׳ם (ארום 250 טויזנט דאָל.) צו העלפן דער רעגירונג צו פאַרקעלנערן אירע אויסגאבן. אנדערע מיטגלידער פון דער קענינגלאכער אפּאָזיציע וואס קריגן געהאלטן פונ׳ם פאַרלאַמענט, ווערט געמאלדן, וועלן אנדרלען אויף דעם זעלבן אופן.

די רעדזיגניע פון די קענינגלאכע גע־האלטן וועלן זיין גילטיק פאר דער צייט וואס די עקאָנאָמישע לאגע איז לאנד וועט זיין א גערדיקטע.

גלייכצייטיק האט דער פריגע פון ווילס, וועלכער קריגט ניט קיין רעגי־רונגס געהאלט, צוגעשיקט דעם פּרעמי־ער א בריוו מיט א בייטראג פון 10 טויזנט פונט (50 טויזנט דאָל.) פאר דער רעגירונגס קאסע.

דעם קענינגס צייווילער ליסט איז 470 טויזנט פונט א יאר, און פון די איבע־ריקע מיטגלידער פון דער אפּאָזיציע — 530 טויזנט דאָל. א יאר. דער קענינ׳ס האט אויסער דעם א הכנסה פון ארום 345 טויזנט דאָל. א יאר פון זיינע גי־טער אין לענקעסטער, דער פרינץ פון צאל פון אזעלכע וואס שטרעבן צו אזא אפּשאפלאכונג, האט נעפאָרדערט, אין זייער קליין.

דער דיריזשאבל פאלגט א נייע רייזע קיין פּערנאמבוקא, בראזיליע, סעפּ־טעמבער 17טן.

דריי קינדער פאַרברענט אויף טויט אין פּוילישן שטעטל בעת עלטערן זיינען אוועק צו סליחות

באגייט זעלבסטמאָרד פון נויט; צו לויה קומט אים אָן גרויסע ירושה

טשערנאָוויץ, סעפּט. 8 (איטא). — בעת דער לויה פון יעקב בלאשטיין, פון באטאסאני, וועלכער איז באגאנגען זעלבסטמאָרד איבער זיין שווערער פּר־נאַנציעלער לאגע, איז אנגעקומען א בריוו פון אמעריקע וואס אינפאָרמירט וועגן דעם טויט פון זיינער א שוועס־טער, וועלכע האט אים איבערגעלאָזן א ירושה פון צוואנציק טויזנט דאָלאר. אינ׳ם בריוו ווערט ער געבעטן צו קומען קיין אמעריקע אפּצונעמען די ירושה.

—(::)—

נראָף צעפּעלין אָנגע־קומען צוריק אהיים פון בראזיליע

פרידריכסהאפן, דייטשלאנד, סעפּט. 8. — דער "גראָף צעפּעלין" איז נעכטן אנגעקומען אחער בשלום צוריק פון זיין רייזע קיין בראזיליע, בריינענדיק מיט זיך. אויסער זיינע פּאַסאזשיר, אויך פראכט און פאסט, דער גרויסער עולם וואס האט געווארטן זיין אנקומ אויפ׳ן לופט פּלאַץ, האט אים אויפגענומען מיט גרויס ענטוזיאזם.

דער דיריזשאבל פאלגט א נייע רייזע קיין בּוענאסאיריס, בראזיליע, סעפּ־טעמבער 17טן.

אומגליקלאכע מוטער רירט זיך פון זינען פון צער

ספּעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

וואַרשע, סעפּט. 8 (איטא). — א שרעקלאכע טראגעדיע האט זיך אפּגע־שפּילט די ערשטע סליחות נאכט אינ׳ם שטעטל זעלעוו, לאדזער קרייז.

א דארטיקער איינוואוינער, הירש סוויאטלאווסקי, איז ביינאכט אוועק צו סליחות אין שול מיט זיין זוייב, אי־ר בערלאזנדיק אין הויז ברענענדע ליכט. דאס האט פאראורזאכט א שריפה אין הויז, און זייערע דריי קליינע קינדער, — צוויי איינגלאך 6 און 2 יאר אלט, און א טאכטער 4 יאר אלט, — זיינען פארברענט געווארן אויף טויט.

די שריפה האט פארנינטעט אלע וואס די פאמיליע האט פארלאזן, אי־ר בערלאזנדיק זיי הייל אין נאכט, און קינדערלאך. די אומגליקלאכע מוטער האט זיך געריסן פון זיינע פון צרות.

—(::)—

אוקראַיִן. טעמפּל אין ניו־קעסל, אַלטאַ., אָפּגעברענט

דראָמהעלער, אלטא, סעפּט. 8. — א פייער האט היינט פארניכטעט דעם אוקראינער ארבעטער טעמפּל און פאר־מערס טעמפּל אין גיר־קעסל, מיט א פאַרלוסט פון 25 טויזנט דאָלאר, גע־דעקט מיט 15 טויזנט דאלאר פארזי־כערונג.

אין אונגוסט 1929 איז פארברענט געווארן אין ניר־קעסל דער פריערדיקער אוקראינער טעמפּל, מיט א פאַרלוסט פון 3 טויזנט דאָלאר.

עס איז ניט וואַרשיינלאך, אז מען זאָל באלד איבערבויען דעם טעמפּל. די אורזאכן פון דער שריפה זיינען אומ־באקאנט.

—(::)—

פּאָליציייאישער הונט טוט נאך זיינע באַלעבאַטים: ער פאַרשלאָפט

האמילטאן, אנט., סעפּט. 8. — א פאָליציי הונט אין נאנץ נעשטאנק גע־שלאפן ווען צוויי באוואפנטע אן פאר־מאסקירטע באנדיטן האבן זיך דא אייני־גערבאן אין א סערווים סטיישאן און זיי האבן אַרויסגענומען אויס א 98 דאָלאר.

דער כלב איז אזוי שטארק געשלאפן אז ער האט אפילו ניט געהערט דאס קלאפן ווען עולאכע אויל קאנען זיינען אומגעפאלן ארום אים.

אידישע באַפעלקערונג אין בעהמען פאַרקלענערט זיך

פּראג, סעפּט. 8 (איטא). — די אי־דישע באפעלקערונג אין בעהמען פאר־קלענרט זיך שטארק פון אין אין פאראן א געפאר, אז דער נאַצעער אידישער ישוב אין בעהמען זאָל פאַרשווינדן. לויט ווי עס איז אז זעען פון דער סטא־טיסטיק, וואס דר. א. באהאמס, האט פאַרעפנטלאכט אין דער טשעכישער צייטונג "וואַצאלני פּראַבלעמ".

דר. באהאמס וויזט אז, אז אויף טויזנט אידן אין בעהמען זיינען אין די יאר 1927-1929 געבוירן געווארן 8.6 קינדער בעת געשטארבן זיינען 15.4 קינדער אויף יעדן טויזנט אידן. אלע אנדערע בעלקער האבן נעראטן צווייטמאל אזויפיל געבורטן אין דער זעלבער צייט. אויף דאס וואס די אידן האבן חתונה מיט קריסטן פירט צו דער פאַרקלענערונג פון אידישע קינדער אין בעהמען, אין אין ניטאָ קיין האפענונג, אז די לאנד זאָל זיך פאַרבעסערן צוליב דעם. וואס די אידישע אימיגראציע פון מזרח אייראפּע האט זיך אויסגענאכן אפּ־געשטעלט אין בעהמען.

—(::)—

ב. סמאָליאַר צוריק אין ניו־יאָרק

ניו־יארק, סעפּט. 8 (איטא). — מר. באַרים סמאליאר, דער דירעקטאר פון אייראפּייאישן דינסט פון דער "אידי־שער טעלעגראפן אגענטור" אין איצט צוריקגעקומען קיין ניו־יארק. נאך א ליינגערער רייזע איבער אייראפּע און די אינטערעסן פון דער "איטא".

מר. סמאליאר וועט איצט פאַרבלייבן אין ניו־יארק, אלס דירעקטאר פון דער "אידישער טעלעגראפן אגענטור".

—(::)—

ירושלים, סעפּט. 8 (איטא). — נאר־מאן בענטוויטש, דער אידישער אטאר־ני דזשענעראל פון פאלעסטינע, וועט זיך צוריקציען פון רעגירונג דינסט נעם 31טן אקטאבער, אין דא אפיציעל אנאנסירט געווארן.

די מעדארונג זאגט אז מר. בענטוויטש וועלכער איז געווען אויף אורלויב זינט לעצטן הערבסט, וועט זיך מער ניט צור־ריקקרן צו זיין אמט.

מר. בענטוויטשעס פאַרליינגערטער אורלויב האט ארויסגערופן פאַרשייד־נע קלאגנען, וואס דאס בעזאגט אז ער וועט רעזיגנירן. זינט די ראשון פון 1929 איז מר. בענטוויטש כסדר אטאר־קירט געווארן פון די אראבער, דערפאר וואס ער איז א איד, און בעת די שאר־אונטערזוכונג קאמיסיע האט זיך געפו־נען אין ארץ־ישראל, האט אז אראבער אפילו נעמאכט אויף אים אן אטענטאט.

מען האט דערווארט, אז בענטוויטש וועט צוריקקומען קיין פאלעסטינע צו פאַרנעמען זיין אמט נאכדעם ווי סער דזשאן טשענסלאר, פאלעסטינער הויי־קאמיסשאנער, האט פאַרלאזן דאס לאנד. מען האט אזוי געדיינקט, ווייל טשענ־סלאר איז נעהאלטן געווארן פאראנט־ווארטלאך פאר בענטוויטשעס פאַרליינ־גערטן אורלויב.

—(::)—

קאָנצערט און בילד זונטאָג, סעפּטעמבער 27

א קאנצערט און בילד אין פעלעס טעאטער וועט דורכגעפירט ווערן אונ־טער אויספיזכט פון מוטער־פאראיין פון פרידשול זונטאג אוונט, סעפּטעמבער 27. פריינטלאכע ארגאניזאציעס זיינען געבעטן צו האלטן פריי דעם אוונט.

—(::)—

15 פּויערים געטויט ווען קירך פאַלט איין ארום ווילנע

בערלין, סעפּט. 7. — א דעפּעש צו דער פאלקס צייטונג, פון וואַרשע מיט א טיי ביי מרס. ב. קאהען, 353 אבערדין עווע, 3 ביז שפּעט.

מיטוואָך, סעפּטעמבער 16

ערשטע טיי פון סעזאן פון כנסת־ישראל סיסט., ביי מרס. שטיטלמאן, 483 פלאָרא עווע, 2,30 ביז שפּעט.

משומד פירט אָן לאַט־ווישע אַנטיסעמיטישע כאַוועגונג

235 אידן קאַלאָניזירט פון לאַטווישער רעגירונג

ספּעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

ריגע, לאטוויע, סעפּט. 8 (איטא). — דער משומד יעקב מיילמאן, וועלכער איז פריער געווען א שוסטער און נאכן שמד איז ער געווארן א וואלד־סוחר, און איז איצט איינער פון די רייכסטע מענשן אין לאטוויע, פינאנסירט איצט א גרויס־סען אנטיסעמיטישן קאמפּיין אנגעפירט פון דער צייטונג "לאטווים". די צייט־טונג באזירט איר אנטיסעמיטישן קאמ־פּיין אויף דער באשולדיקונג, אז די אידן זיינען שולדיק אין דעם איצטיקן עקאָנאָמישן קריזיס.

ריגע, לאטוויע, סעפּט. 8 (איטא). — 235 אידן וואס האבן זיך באטייליקט דאס האט פאראורזאכט א שריפה אין אומאפּהייניגייקיט האבן געקראגן לאנד פון דער רעגירונג צו קאלאניזירן זיך. צווישן די נעמען אויף די ליסטן פון די עמפּערער פאר לאטווישע אומאפּהייני־גייקיט, וואס זיינען נאר־וואס געשלאגן געווארן, זיינען דא זעקס הונדערט אי־דישע. דאס הייסט, אז ארום האלב פון זיי ווערן קאלאניזירט ווערן אויף לאנד, בעת די איבעריקע ווערן קריגן געלט באלויגונגען פון דער רעגירונג.

—(::)—

ארבעטסלאָזיקייט אין וויינ־גער קרייז פאַרגרעסערט זיך

וואַרשע, סעפּט. 8 (איטא). — די ארכיוס פון ארבעטסלאָזע אידן אין וויינ־גער קרייז האט זיך באדייטנד פארגרע־סערט אין משך פון מאנאט אונונסט, אלס רעזולטאט פון דעם וואס 75 אי־דישע אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען זיינען געווען געצוואונגען זיך צו פאר־מאכן, אין דא באארבעטט געווארן.

צווישן די פאבריקן וואס האבן זיך נעשלאסן זיינען פאראן זעקס גרויסע לעדער־ווארן, אז דא ווערן פּינאנסירט אין אנטיסעמיטישן קאמפּיין אנגעפירט אויף דער באשולדיקונג, אז די אידן זיינען שולדיק אין דעם איצטיקן עקאָנאָמישן קריזיס.

ריגע, לאטוויע, סעפּט. 8 (איטא). — 235 אידן וואס האבן זיך באטייליקט אין׳ם קאמף פון לאטוויע פאר איר אומאפּהייניגייקיט האבן געקראגן לאנד פון דער רעגירונג צו קאלאניזירן זיך. צווישן די נעמען אויף די ליסטן פון מערסטע פאר לאטווישע אומאפּהיי־גייקיט, וואס זיינען נאר־וואס געשלאגן געווארן, זיינען דא זעקס הונדערט אי־דישע. דאס הייסט, אז ארום האלב פון זיי ווערן קאלאניזירט ווערן אויף לאנד, בעת די איבעריקע ווערן קריגן געלט באלויגונגען פון דער רעגירונג.

—(::)—

אידישע אַרבעטסלאָזע אין ווינ־ניפּעג פאַרגרעסערט זיך

ווינניפּעג, מאנ. — אין אין אידישע ארבעטסלאָזע אין ווינ־ניפּעג האט זיך אין דער צייט פון אלע יאר אין אויפגעלעבט. אין אין אין